

UPPSALA
UNIVERSITET

Glassen är död!

Man talar ibland om att en person har ett rikt ordförråd. Men vad menas med det? Jo, att personen har ett stort antal ord lagrade i hjärnan och mycket kunskap kring dessa. Denna ordkunskap handlar om att veta hur orden används i olika sammanhang och att kunna associera dem till andra ord man känner till.

När ordförrådet tryter

Det kan vara svårt att hitta rätt ord när man ska uttrycka sig, särskilt på ett språk som inte är ens modersmål. En grupp som ibland har svårt för detta är därför flerspråkiga barn. När ordförrådet tryter finns det olika strategier de kan ta till för att ändå göra sig förstådda. Ett sätt är att helt enkelt beskriva det man vill säga med andra ord, till exempel *en sån man gör kläder med*, istället för *symaskin*. En annan strategi är att hitta på ett nytt ord, exempelvis *vägare* istället för *våg*. Barnet kan också försöka säga ordet på det språk det behärskar bäst. Men trots att barnet inte alltid kan formulera sig tydligt och korrekt kan det mycket väl ha en god ordkunskap!

Hur ser barnens ordkunskap ut?

Vi har studerat flerspråkiga barns felaktiga svar i ett ordförrådstest för att ta reda på hur deras ordkunskap egentligen ser ut. Ett barn som säger *man åker* till bilden av en rutschkana vet troligen vad föremålet används till och var det förekommer, även om det inte kan plocka fram det rätta ordet på svenska. En del svar är även riktigt uppfinningsrika och roliga, som till exempel *glassen är död* istället för ordet *smälta*.

Ta tjuren vid hornen och öka ordkunskapen

Vad kan man då göra för att utöka ett barns ordförråd och berika kunskapen kring orden? Läs mycket böcker och diskutera innehållet! När man stöter på ett nytt ord kan man prata om alla olika sammanhang ordet kan användas i. Man kan också prata om vilka olika betydelser ett ord kan ha. Ordet *horn* kan exempelvis syfta på allt ifrån hornet på en noshörning, blåsinstrumentet valthorn, ett signalhorn, uttrycket *ta tjuren vid hornen* till Afrikas horn. Genom att utöka ordkunskapen på det här sättet blir det också lättare att hitta orden!

